

21ST CENTURY SKILLS

literacy.dk

Nationalt Videncenter for Læsning
Samfundslitteratur

TO KOMMENTARER TIL ULF DALVAD BERTHELSEN: 21ST CENTURY SKILLS

••• NIKOLAJ ELF: UDDANNELSESTÆNKNING MELLEM UNIVERSELLE IDEALER OG LOKAL PRAKSIS
PH.D. OG LEKTOR VED SYDDANSK UNIVERSITET, INSTITUT FOR KULTURVIDENS KABER

••• KASPER KOED: 21ST CENTURY SKILLS I EN DANSK UDDANNELSESKONTEKST
PÆDAGOISK KONSULENT I CENTER FOR UNDERVISNINGSMIDLER PÅ UCC

UDDANNELSESTÆNKNING MELLEML UNIVERSELLE IDEALER OG LOKAL PRAKSIS

 AF NIKOLAJ ELF ¹

Med Ulf Dalvad Berthelsens introduktion "Om det 21. århundredes kompetencer" har vi fået en sober og kritisk diskuterende begrebsintroduktion og -diskussion på dansk til det, der internationalt blandt andet refereres til som *21st century skills*. Mange internationale konsortier konkurrerer og/eller kollaborerer tydeligvis om at definere en stor ambition – for ikke at sige vision – for fremtidens formål med uddannelse på overnationalt, ja, nærmest universelt niveau. Med den store tyske filosof og dannelseseoretiker Wilhelm von Humboldt (1769-1859) kunne man sige, at disse konsortier prøver at definere almindelsen for det 21. århundrede. Jeg er dog ikke helt sikker på, at de forstår almindelse og dannelse på samme måde som jeg.

Tre forskellige begreber

For eksempel er det bemærkelsesværdigt, at konsortierne mere eller mindre ukritisk veksler mellem at bruge begreberne *færdigheder*, *kompetencer* og *dannelse*. Berthelsen diskuterer også disse begreber i sin artikel, og der er god grund til at holde de tre begreber klart adskilt. Set fra et evalueringsperspektiv ville jeg f.eks. argumentere for, at:

- **Færdigheder** kan, med en stor portion omhu, måles og testes.
- **Kompetencer** er svært målbare, fordi de er så komplekse og situerede.
- **Dannelse** er decideret ikke-målbart, blandt andet fordi dannelse i så høj grad knytter sig til subjektive og identitetsbårne fortolkningsprocesser, der strækker sig over mange år.

"Dannelse" er Berthelsens danske oversættelse af dét, Kereluik et al. syntetiserende kalder *humanistic knowledge*. Som det fremgår af Kereluik et al.'s model ², refererer begrebet *humanistic knowledge* til så komplekse og forskellige fænomener som *life/job skills*, *ethical/emotional awareness* og *cultural competence*. Men hvordan hænger disse tre begreber sammen, og kan det virkelig være dem, der samlet definerer *humanistic knowledge*, og som Berthelsen i artiklen oversætter til "dannelse"? Er der ikke nogen betydninger, der går tabt?

Begrebet *det 21. århundredes kompetencer* er en temmelig luftig størrelse, som end ikke den bedste begrebsafklaring helt kan afklare og få ned på jorden.

---

¹ Nikolaj Elf er ph.d. og lektor ved Syddansk Universitet, Institut for Kulturvidenskaber. Her forsker han i fagdidaktik (især modersmålsdidaktik), skivedidaktik, it, medier og læring samt interkulturel pædagogik.

² Se side 9 i Berthelsens artikel.

To udlægnings af et luftigt projekt

Sagt mere kontant: Begrebet det 21. århundredes kompetencer er en temmelig luftig størrelse, som end ikke den bedste begrebsafklaring helt kan afklare og få ned på jorden.

Vi er her i idealernes himmel, langt fra lokal undervisningspraksis. Og selve begrebet 21st century skills er muligvis uoversætteligt og bliver let til en tvetydig størrelse – ikke mindst når den skal oversættes til dansk-nordisk sprogbrug og uddannelsestænkning. Berthelsen argumenter på samme kritiske måde for, at der både er styrker og svagheder ved begrebet og hele forestillingen om begrebet. Jeg vil her supplere og kommentere hans betragtninger. Tesen er i al sin enkelhed denne: I bedste fald er forestillingen om det 21. århundredes kompetencer (som jeg herfra vælger at oversætte med betegnelsen 'skills', idet jeg følger Berthelsens overskrift) et vigtigt bidrag til uddannelsesfilosofien. I værste fald er det varm politisk luft, som måske dækker over noget andet og mere dubiøst. Lad mig uddybe og tage den positive udlægning først.

Den positive udlægning

Hvis vi skal betragte det 21. århundredes kompetencer som et positivt og vigtigt bidrag til uddannelsesfilosofien, er det fordi projektet forsøger at forstå fremtidens mål for uddannelse og gør det med inddragelse af væsentlige aktuelle uddannelsestænkere. Dermed bidrager projektet til det, professor emeritus Harry Haue i forbindelse med sin disputats om almindelse i det danske gymnasium kalder "ledestjerner". Ledestjerner kan (vej)lede uddannelsespolitikere og praktikere, der vil skabe et bedre samfund gennem skole og uddannelse (Haue 2003).

Man kan således venligt sammenligne 21st century skills-projektet med andre uddannelsesfilosofiske bidrag gennem historien.

Disse har været formuleret af enkelt-individer, og ikke af mere eller mindre anonyme konsortier, som dominerer vor tid. Historisk tænker jeg f.eks. på Immanuel Kants værk *Über Pädagogik* (1878 [1802]), hvori han opstiller pædagogiske principper for det moderne oplysningsprojekt, men fornuftigt nok samtidig antyder, at hvis man realiserer disse principper, vil der formentlig opstå utilsigtede konsekvenser. Jeg tænker derudover på den amerikanske filosof John Deweys berømte uddannelsesfilosofiske værk *Democracy and Education* (Dewey 1997 [1916]), som stadig er højaktuelt. Dewey udtænker her et alment og universelt uddannelsesprojekt for det videnssamfund, han allerede dengang vurderede kendetegnede tiden, dvs. et samfund, hvor vidensproduktionen var eksploderet, og hvor der blev akkumuleret mere viden, end der kunne og burde undervises i i skolen. Derfor var det centrale spørgsmål for ham: Hvad skal der undervises i? Hvorfor, hvordan og hvad er konsekvenserne af, at vi vælger at undervise i det ene og ikke det andet?

Samme spørgsmål stiller også det nyere New London Group-projekt, som Berthelsen er inde på, også har inspireret 21st century skills-projektet (New London Group, 2000). Men Berthelsen argumenterer for, at dette nye 21st century skills-projekt udmærker

Man kan således venligt sammenligne 21st century skills-projektet med andre uddannelsesfilosofiske bidrag gennem historien.

sig ved, i modsætning til tidligere, at være en uddannelsestænkning, der formulerer et uddannelsesprojekt *for alle* i samfundet. Det er en tvivlsom påstand. Det var også ambitionen hos Dewey, Kant og andre før og efter dem. Men de gjorde det ud fra andre udgangspunkter, der havde andre og – ikke mindst i Kant og Deweys tilfælde – bredere interesser end dem, jeg umiddelbart kan finde i 21st century skills-projektet.

Den negative udlægning

Det fører mig til den negative udlægning af projektet. Berthelsen fortæller redeligt historien om, hvordan det 21. århundredes kompetencer har rødder tilbage til ingen ringere end præsident Ronald Reagan og siden har udviklet sig i tæt alliance med store amerikanske koncerner, som er optaget af markedets og kapitalens interesse i at få konkurrencedygtige medarbejdere i fremtiden. Det vidste jeg faktisk ikke, så tak for den oplysning – den bekymrer! Berthelsen er selv inde på denne problematik, men mener dog, at den var en barnesygdom, som projektet nu er vokset fra, fordi det er blevet indlejret i bredere institutionelle interesser. Jeg er dog ikke overbevist.

Blandt andet fordi der som sagt ikke skelnes skarpt mellem færdigheder, kompetence og dannelse, hvilket er en klassisk problematik i nyere utilitaristisk uddannelsesfilosofi, som vi f.eks. kender fra modersmålsdidaktisk forskning, dvs. forskning i f.eks. danskfaget i Danmark, svenskfaget i Sverige og engelskfaget i England (Sawyer & van de Ven 2006).

Men også fordi, at formålet med uddannelse og læring, som fortællerne for det 21. århundredes kompetencer formulerer det, jo i høj grad retter sig mod uddannelse *til arbejde*. Jovist, der tales også om det humanistiske projekt, jf. Kereulik ovenfor. Men det forekommer at være ret formålsbestemt rettet mod nytte og arbejde i det globale marked og de overstatslige institutioners interesse. Hvad med andre mulige formål med uddannelse? For eksempel uddannelse til *selvrefleksion og identitetsudvikling*?

Hvad med andre mulige formål med uddannelse? For eksempel uddannelse til selvrefleksion og identitetsudvikling?

Eller mere konkret: den unyttige, legende og æstetiske læsning og skrivning uden egentlig mål og med? Hvad med uddannelse til *deltagelse i civilsamfundet*, som vi med Habermas må forstå som et grundlæggende andet domæne end statens og markedets? Det tales der meget lidt om, når der forskes i det 21. århundredes kompetencer.

Et etnografisk perspektiv

Disse kort skitserede *pro et contra* om det 21. århundredes kompetencer, skylder jeg at sige, er formet af min baggrund som etnografisk literacy-forsker. Jeg har efterhånden en del års erfaring med at bedrive etnografisk skriveforskning. Denne forskning har indirekte haft fokus på mange af de aspekter, som fortællerne for det 21. århundredes kompetencer mener, er centrale: *skrivning, brug af it-resourcer*, mødet med *heterogene elevgrupper* (se hhv. Elf 2014; Elf 2015; Elf, Beck & Winum 2016). Anlægger man et etnografisk perspektiv, vil man imidlertid ikke tage udgangspunkt i, hvordan en uddannelsesfilosofi eller en uddannelsespolitisk agenda kan ændre eller har ændret praksis. Man vil snarere eksplorativt spørge sig selv, hvordan undervisningspraksis har udviklet, vedligeholder og måske også videreudvikler sig af mange forskellige grunde knyttet til mange forskellige aktører. Det *kan* være afstedkommet af et udefrakommende pres, såsom det 21. århundredes

kompetencer og dét projekts aktører, men kan og vil sandsynligvis også være knyttet til andre dynamikker og aktører. Ikke mindst de aktører, der befinder sig i frontlinjen i uddannelsessystemet: lærere, elever og ledere på lokale skoler.

I bogen *Skrivekulturer i folkeskolens niende klasse*, som udspringer af forskningsprojektet Faglighed og skriftlighed, se www.sdu.dk/fos, viser to kolleger og jeg, på baggrund af et 1-årigt feltarbejde på tre folkeskoler, at der i det danske folkeskolesystem har udviklet sig en ganske kompleks skrivepraksis på skoler og i alle fag, men også at der er relativt lidt didaktisk bevidsthed om denne praksis, bl.a. i forhold til fremkomsten af digitale teknologier (Christensen, Elf & Krogh 2014). Det er interessant set fra et 21. århundredes kompetencer-perspektiv, fordi det så at sige viser, hvor der kan sættes ind med videre udvikling lokalt, hvis man vil bevæge sig i retning af de kompetencer, der er formuleret på et helt andet og abstrakt makroplan. Men studiet viser også, at sådanne udefrakommende agendaer generelt har trange kår, at lærere typisk ikke identificerer sig med dem eller kan forbinde dem til deres praksis, og at det generelt er utrolig svært at forandre praksis – også selv om man gerne vil som lærer. Hvordan kan det nu være? Det bedste svar er nok, at (skrive)praksis absolut ikke kun er medformet af politiske agendaer og styredokumenter, men også og i langt højere grad af en række andre kulturelle forhold og praksisser, såsom fag og deres århundredlange traditioner for måder at skrive på (det, vi i vores bog kalder *lærerfaglige skrivepraktikker*) og af den *ungdom* og mere alment *livsverden*, elever er en del af og går ind i skolen med (det, vi kalder *elevskrivekulturer*). Og endelig peger vi også på, at elevers identifikationer med skrivning er unikke og meget foranderlige. De er – mildt sagt – ikke nødvendigvis orienteret mod at forfølge det 21. århundredes kompetencer.

Mod en ny nordisk uddannelsestænkning?

Det fører mig til den sidste principiel indvending, jeg har mod det 21. århundredes kompetencer-projektet og for så vidt også har mod Deweys og Kants projekter. Alle er de udtryk for en stærkt universalistisk *one size fits all*-uddannelsestænkning. Altså en grundlæggende ide om, at hvis nogen blot udtænker den rette og passende uddannelsesfilosofi og omformulerer den til operationaliserbare mål i diverse kontekster, så vil tingene udvikle sig nærmest mekanisk fremadrettet derefter. Det er drømmen om den rene pædagogik. Men hvad nu hvis det er bedre og mere hensigtsmæssigt at udtænke og udvikle mere lokalt og regionalt baserede uddannelsestænkninger?

Der er jo faktisk i disse år tendenser til, at man besinder sig på en revitalisering af en nordisk uddannelsestænkning, f.eks. gennem det nystartede *Nordic Journal of Literacy Research*. Tendensen ses også mere alment i forskning, der undersøger det nordiske grundlag. En sådan tænkning vil være informeret, men ikke nødvendigvis defineret af en international og global uddannelsestænkning. Og den vil besinde sig på det sprog, vi har udviklet til at tale om uddannelse, undervisning og læring med. For at tage et helt simpelt eksempel: I forbindelse med forskningsprojektet *Faglighed og skriftlighed*, hvor bl.a. professor Gunther Kress sad i et internationalt sparringspanel, oplevede vi, at ordet *faglighed* er svært at forstå for angelsaksiske uddannelsesforskere. Men begrebet er helt centralt i den nordiske uddannelsestænkning, hvilket Kress opfordrede os til at holde fast i og dyrke videre.

Men hvad nu hvis det er bedre og mere hensigtsmæssigt at udtænke og udvikle mere lokalt og regionalt baserede uddannelsestænkninger?

Pointen er, at et sådant lokalt/regionalt uddannelsessprog, som er tæt knyttet til en lang tradition for uddannelsestænkning og praksis, er udviklet i alle dele af verden.

I et bredere undersøgelses- og udviklingsperspektiv ligger der en enorm akkumuleret kundskab i skoler og skolesystemers mangeartede skrivepraktikker og -kulturer. I stedet for at tænke uddannelsesfilosofisk, forstået på den universalistiske vis, kunne man se det som en væsentlig opgave for uddannelsesforskning og -politik at studere lokale praksisser uddannelsesantropologisk med henblik på at understøtte uddannelsespraksis og regional politikudvikling. Set fra et etnografisk perspektiv er opgaven ideelt set at udvikle en praksisinformeret uddannelsestænkning baseret på praksiskundskab, og ikke den anden vej rundt at formulere en uddannelsesfilosofi, som man mener, skal transformeres til praksis. Det er i høj grad risikoen med projektet det 21. århundredes kompetencer.

Pointen er, at et sådant lokalt/regionalt uddannelsessprog, som er tæt knyttet til en lang tradition for uddannelsestænkning og praksis, er udviklet i alle dele af verden.

LITTERATUR

Christensen, T.S., N.F. Elf & E. Krogh (2014). *Skrivekulturer i folkeskolens niende klasse*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Dewey, J. (1997 [1916]). *Democracy and Education: An Introduction to the Philosophy of Education*. New York: The Free Press.

Elf, N., S. Beck & H. Winum, H. (2016). "Fra pædagogisk problem til didaktisk mulighed – kursister med immigrantbaggrund". I S. Beck, D.R. Hansen & A. Piekut (red.), *Forskning i og med praksis på VUC: Nye veje for tænkning, tale, skrift og handling*. København: Unge Pædagoger: 107-146.

Elf, N.F. (2014). "Teknologi, skrivekultur og skriveridentitet". I A. Skaftun, A.J. Aasen & P.H. Uppstad (red.), *Skriv! Les! 2*. Bergen: Fagbokforlaget: 291-314.

Elf, N.F. (2015). "Multimodal kommunikation i interkulturelle pædagogiske praksisser". I P. Hobel, L. Zeuner & H.L. Nielsen (red.), *Interkulturel pædagogik: Kulturmøder i teori og praksis*. København: Upress: 33-54.

Haue, H. (2003). *Almendannelse som ledestjerne: en undersøgelse af almendannelsens funktion i dansk gymnasieundervisning 1775-2000*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Kant, I. (1878 [1802]). *Über Pädagogik*. Langensalza: Beyer.

New London Group (2000 [1996]). "A Pedagogy of Multiliteracies: Designing Social Futures". I B. Cope & M. Kalantzis (red.), *Multiliteracies: Literacy Learning and the Design of Social Futures*. London: Routledge.

Sawyer, W., & P.H. van de Ven (2006). "Paradigms in Mother-Tongue Education". *L1 – Educational Studies in Languages and Literature*, 7(1): 5-20.

21ST CENTURY SKILLS I EN DANSK UDDANNELSESKONTEKST - TIL HAMSTERHJULET ELLER TIL LIVET?

 [AF KASPER KOED](#)

Jeg har med stor interesse læst Ulf Dalvad Berthelsens historiske gennemgang af det 21. århundredes kompetencer i artiklen "Om det 21. århundredes kompetencer – fra arbejdsmarkedspolitik til allemandseje". Udover at være velskrevet og let tilgængelig så summerer artiklen rigtig godt op på nogle af de, for mig, mest centrale temaer i forståelsen af 21st century skills trukket ind i en dansk kontekst. Det vil sige spændingsfeltet mellem arbejdsmarkedsløkken og kompetencer til livet, forholdet mellem snævre og brede forståelser af dannelse og kompetence og den væsentlige pointe, at dannelse ikke er forbeholdt eliten og de få, men bygger på forestillingen om, at man som medborger kan tilegne sig de væsentlige kompetencer, der skal til, for at kunne begå sig bedst muligt i et globalt og digitaliseret samfund.

Bevares, det er store ord, men er det ikke lige præcis det, der grundlæggende ligger i [formålsparagraffen](#) til den danske folkeskole? Alene af den grund vil jeg mene, at det er relevant at se nærmere på, hvorledes et fokus på det 21. århundredes kompetencer kan give mening i en skolekontekst.

Jeg vil påstå, at Ulf Dalvad Berthelsen deler dette synspunkt, når han i sin artikel udtrykker sig således:

Spørgsmålet er altså ikke, *om* vi som samfund og uddannere skal beskæftige os med 21st century skills, men derimod *hvordan* vi bedst sikrer os, at vi ikke blot faciliterer tilegnelsen af grundlæggende viden og metaviden (jf. Kereluik et al.'s model), men derimod faciliterer tilegnelsen af 21st century skills i bredeste forstand.

Bevares, det er store ord,
men er det ikke lige præcis
det, der grundlæggende
ligger i formålsparagraffen
til den danske folkeskole?

På Center for Undervisningsmidler (CFU) på professionshøjskolen UCC har vi netop arbejdet intensivt med at forsøge at "praksisoversætte" 21st century skills til en form, der kan anvendes på skolerne og i kommunerne, bl.a. til at understøtte indsatser på it-strategiske områder, men også til at udvikle pædagogisk praksis med elevernes læringsstrategier i fokus.

ITL Research og 21skills.dk

Som det fremgår af Berthelsens artikel, så findes der flere forskellige forskningsbaserede konsortier, som har haft til opgave at afdække 21st century skills (P21, ACT21S m.fl.). Vi har på CFU valgt at se nærmere på [ITL Research' forskning](#)

 Kasper Koed er pædagogisk konsulent i Center for Undervisningsmidler på UCC. Her har han ansvar for rådgivning og vejledning i valg og brug af læremidler til grundskolen.

 Se side 17 i Berthelsens artikel.

på området, fordi man her primært har fokuseret på arbejdet med 21st century skills i en uddannelsesmæssig kontekst. Det vil sige, at der i forlængelse af selve forskningsprojektet er blevet udviklet et didaktisk design, en taksonomisk model (rubrics eller nøgler på dansk), til at understøtte et systematisk fokus på disse kompetencer i udviklingen af konkrete læringsaktiviteter.

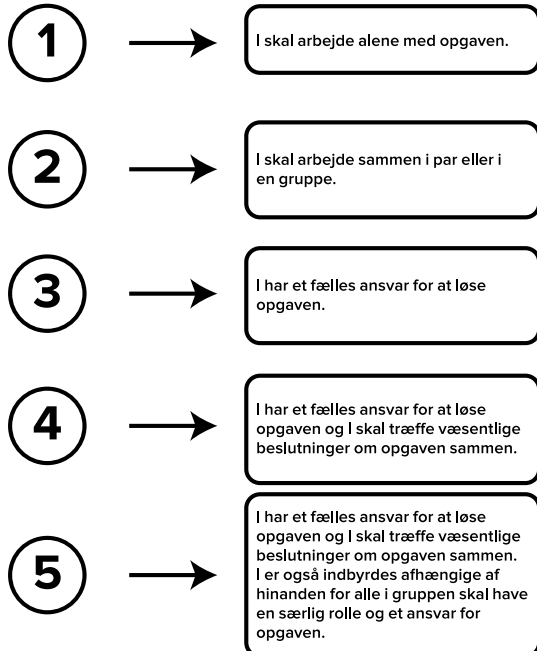
I CFU har vi henover de seneste tre år gjort følgende:

- 1 Først oversatte vi nøglerne, de forskningsbaserede begreber og definitionerne bag taksonomien,
- 2 dernæst afprøvede vi disse i en del skoleprojekter,
- 3 og til sidst udviklede vi websitet www.21skills.dk, som er en gratis ressource til primært grundskolen.

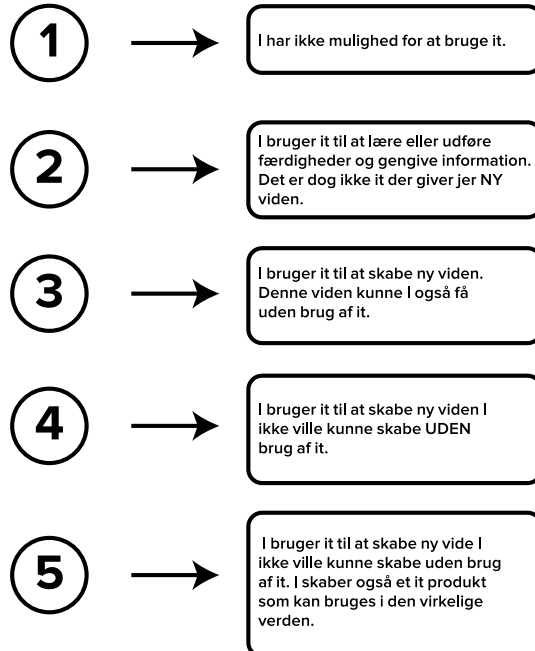
Det vil være for omfattende her at redegøre for dette arbejde, men jeg vil alligevel gerne vise jer disse illustrationer af taksonomierne.

KOLLABORATION

IT OG LÆRING

PROBLEMLØSNING OG INNOVATION

- 1 → I skal løse et problem, men bruger mest af alt en løsning I kender i forvejen.
- 2 → I skal løse et problem, men problemet er ikke et problem fra den virkelige verden.
- 3 → I skal løse et problem eller udfordring fra den virkelige verden, men I skal ikke finde på en ny innovativ løsning. I bruger ikke jeres løsning til noget eller deler den med nogen i den virkelige verden.
- 4 → I skal løse et problem fra den virkelige verden, og I skal finde på en ny innovativ løsning. I udfører selv jeres idé eller deler den med nogen i den virkelige verden som kan udføre den.

KOMPETENT KOMMUNIKATION

- 1 → I skal fremstille kommunikation der IKKE er omfattende eller multimodal.
- 2 → I skal fremstille kommunikation der er omfattende eller multimodal.
- 3 → I skal fremstille kommunikation der er omfattende eller multimodal. I skal enten:
- Forklare jeres ideer, eller understøtte en tese med facts eller eksempler
ELLER
- rette jeres kommunikation mod en bestemt modtagergruppe.
- 4 → I skal fremstille kommunikation der er omfattende eller multimodal. I skal både:
- Forklare jeres ideer, eller understøtte en tese med facts eller eksempler
OG
- rette jeres kommunikation mod en bestemt modtagergruppe.

VIDENSKONSTRUKTION

- 1 → Når I skal løse opgaven gengiver I kun oplysninger I kender i forvejen, eller løser opgaven ved hjælp af noget I har prøvet før.
- 2 → Når I skal løse opgaven får I ny viden ved at fortolke, analysere eller vurdere oplysninger eller ideer.
- 3 → Når I skal løse opgaven får I ny viden ved at fortolke, analysere eller vurdere oplysninger eller ideer. At få ny viden er den største del af opgaven.
- 4 → Når I skal løse opgaven får I ny viden ved at fortolke, analysere eller vurdere oplysninger eller ideer. At få ny viden er den STØRSTE del af opgaven. I skal også bruge jeres nye viden til at løse andre typer af opgaver.
- 5 → At få ny viden er den største del af opgaven. I skal bruge jeres nye viden i en ny sammenhæng. Den viden I får kan I bruge i mere end et fag. Og der er også mål for opgaven i mere end et fag.

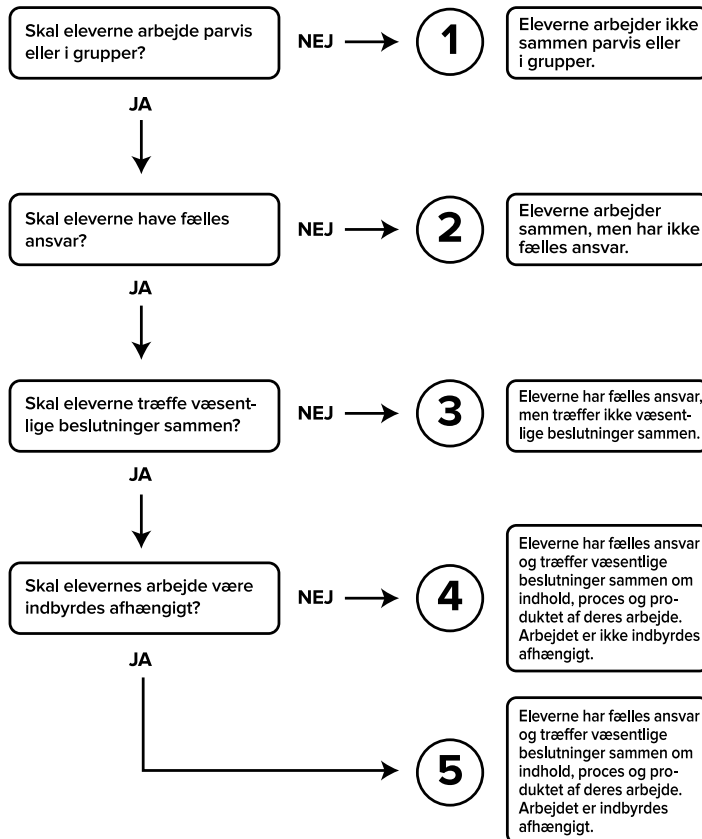

SELVEVALUERING

- 1 → Opgaven I skal løse er ikke langvarig. I kender ikke jeres læringsmål eller succeskriterierne på forhånd.
- 2 → Opgaven I skal løse er langvarig. I kender jeres læringsmål og kriterierne for at opfylde målene på forhånd.
- 3 → Opgaven er langvarig. I kender jeres læringsmål og kriterierne for at opfylde målene på forhånd. I skal selv planlægge jeres arbejde.
- 4 → Opgaven er langvarig. I kender jeres læringsmål og kriterierne for at opfylde målene på forhånd. I skal selv planlægge jeres arbejde. I har undervejs mulighed for at få feedback og revidere jeres arbejde på baggrund af denne feedback.

KOLLABORATION

Kilde: 21skills.dk.

Har I lyst til at vide mere, så gå på jagt i [denne video](#), som dels præsenterer vores fortolkning af ITL-værktøjet, dels gennemgår én af de seks nøgler (kollaboration) eksemplarisk. Se også [denne video](#) fra sitet [21skills.dk](#), som indeholder en generel introduktion til det 21. århundredes kompetencer.

Praksisafprøvninger

Hvad kan dette fokus på det 21. århundredes kompetencer så bidrage til? Jo, det er vores erfaringer gennem praksisafprøvninger, at hvis man arbejder målrettet med disse kompetencer i nogle forpligtende professionelle læringsfællesskaber, så kan det bidrage med et systematik og fælles sprog i arbejdet med elevernes alsidige udvikling. Derudover kan det bidrage til balanceringen mellem elevernes faglige kompetencer og almene kompetencer. I princippet er der jo ikke tale om nyt stof, eftersom den danske lærerstand har beskæftiget sig med eksempelvis samarbejde, problemløsning og innovation i mange år, men vores erfaring viser, at systematikken

Med andre ord kan et systematisk arbejde med det 21. århundredes kompetencer være med til at kvalificere lærerens planlægning og evaluering af læringsaktiviteter samt bidrage til et fælles sprog og et værktøj til at se tegn på progression, også i de mere brede og almene kompetencer

og det at udvikle et forpligtende fælles sprog omkring arbejdet med kompetencerne er relevant og brugbart for både ledere og det pædagogiske personale. Pointen er nok særligt stærk i disse tider, hvor der både lovgivningsmæssigt og i praksis er meget fokus på fag-fagligheden.

Med andre ord kan et systematisk arbejde med det 21. århundredes kompetencer være med til at kvalificere lærerens planlægning og evaluering af læringsaktiviteter samt bidrage til et fælles sprog og et værktøj til at se tegn på progression, også i de mere brede og almene kompetencer.

Elevernes læreproces i centrum

Vores erfaringer fra skoleprojekter viser også, at arbejdes der målrettet med nøglerne og taksonomien som udgangspunkt for planlægning og evaluering af undervisningen, så fordrer det i højere grad, at elevernes læreproces sættes i centrum, at der tages afsæt i arbejdet med elevernes læringsstrategier, og at det gøres transparent og synligt, hvad eleven bliver vurderet ud fra og bliver målt på. Det er med andre ord fuldstændig afgørende, at eleverne bliver inddraget og selv tager værktøjet i brug og dermed bliver aktive medspillere i processen. Derfor er det også vigtigt, at nøglerne og taksonomien, som en del af den indledende proces, bliver oversat til "elevsk". På sitet 21skills.dk har vi lagt et bud på, hvordan man kan gøre det.

Det er måske lidt paradoksalt, at jeg her bruger en del krudt på at fremhæve systematik, struktur og måling i en sammenhæng, hvor "de bløde fagligheder" er i centrum, men jeg gør det netop for at sætte spot på vigtigheden af det systematiske arbejde med disse kompetencer i skolens formelle læringsrum, så de ikke drukner i "fagenes fest", *teaching to the test* og ensidigt fag-fagligt fokus. Jeg er slet og ret ude i en kulturprovokation!

Som lærer er man på evig søgen efter de gyldne øjeblikke: der, hvor man rammer guldåren og meningsfuldt får koblet skolens formelle læringsrum sammen med elevernes virkelighed uden for skolen. Det er min opfattelse, at der potentielt er lettere adgang til disse øjeblikke, hvis man tør frigøre sig en smule fra fagenes egenart og i højere grad stille skarpt på elevernes læringsstrategier og på en bredere

Det er med andre ord fuldstændig afgørende, at eleverne bliver inddraget og selv tager værktøjet i brug og dermed bliver aktive medspillere i processen.

forståelse af kompetencer og dannelse. Nøgleordene bliver her: relevans, autencitet, motivation, synlighed, kollaboration, problemløsning og tværfaglighed.

– og det er både til hamsterhjulet og til livet...

Vil du vide mere om 21st century skills?

Se f.eks. videoen "Rethinking learning: The 21st Century Learner": www.youtube.com/watch?v=c0xa98cy-Rw

Læs mere på literacy.dk